АКТ
ЛІСОПАТОЛОГІЧНОГО ОБСТЕЖЕННЯ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ
ПО ШЕПЕТІВСЬКОМУ НАДЛІСНИЦТВІ
ФІЛІЇ "ПОДІЛЬСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС" ДП "ЛІСИ УКРАЇНИ"

"24" жовтня 2025 місто Шепетівка Хмельницької області

На звернення Шепетівського надлісництва філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України"(далі - надлісництва), лист №10016/38-4-1-2025 від 10.10.2025 року, нами: провідним інженером-лісопатологом сектору нагляду, обліку і прогнозу філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Сергієм НОВАКОМ, провідним інженером-лісопатологом сектору нагляду, обліку і прогнозу філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Вікторією ОРЕШКО, провідним інженером-лісопатологом сектору нагляду, обліку і прогнозу філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Тамарою МАЦКОВОЮ, інженером-лісопатологом сектору нагляду, обліку і прогнозу філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Ярославом БІЛОТІЛОМ, інженером-лісопатологом сектору нагляду, обліку і прогнозу філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Павлом ВЕРЕМЕЙЧИКОМ, інженером лісового господарства філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Іваном КОРОЛЮКОМ, інженером охорони і захисту лісу філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Андрієм ШИШКІНИМ та лісничим Волочиського лісництва Шепетівського надлісництва філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Андрієм ДЯЧУКОМ, було проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень по Шепетівському надлісництву, що потребують заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік, у відповідності до пункту 30 "Санітарних правилах в лісах України", затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555(далі - СПЛУ).

- коротка таксаційна характеристика вказана згідно матеріалів базового лісовпорядкування 2020 року, станом на 01.01.2021 року по ДП "Шепетівське ЛГ";
- у відповідності до пункту 5 абзац 10 СПЛУ, повідомлення про появу ознак погіршення санітарного стану лісових насаджень представлено;
- лісопатологічне обстеження спеціалістами філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" було проведено 21-24.10.2025 року.

Насадження обстежені на загальній площі – 18,2 гектарів, що зазначені в лісопатологічному журналі:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	Площа осередку	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	Вид запланованих заходів	Причини призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, м³ на 1 га	Інтенсивність ураження, %	Ступінь ураження
					загальна	склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр, см	запас деревостану, куб. метрів на 1 га						
1	2	3	4	5	6	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Волочиське	1	7	4.9		4.9	9ГЗ1ДЗ+КЛГ+БРС+ОС	89	0.65	2	22	28	220	3	ВСР	стовбурова гниль	35	16	середня
Волочиське	12	1	13.3		13.3	2АКБ(39)2БРС1КЛЯ1АКБ(69)1ЛПД1ОС1ЯЗ1КЛП+ГЗ	39	0.50	1	16	22	110	3	ВСР	стовбурова гниль	25	23	середня

Разом виявлено по підприємству: **18.2**

В тому числі:

		відпад	слабка	середня	сильна
	18.2			18.2	
Хвороби	18.2	відпад	слабка	середня	сильна
				18.2	
стовбурова гниль	18.2			18.2	

У листяних насадженнях, відмічається суховершинність (виникає внаслідок порушення водного обміну), червонувато-бурий колір ураженої деревини, наявність пустот, розтріскування річних кілець. Спостерігається значна частина дерев, що відносяться до IV категорії санітарного стану з ознаками загнивання кореневої системи, наявні розстріскування в комлевій частині стовбура, що формує собою великі язви з стовбуровою гниллю (високий ступінь ажурності крони, незначний приріст, листя дуже дрібне та всихає, суховершинність, наявні сухі склетні гілки в різних частинах стовбура). Поодиноко спостерігаються дерева V категорії санітарного стану (заселені та відпрацювані стовбуровими комахами) та VI категорії санітарного стану (відсутність листя, гілок другого та третього порядків, опадання кори). Дерева різних порід мають ознаки заселення стовбуровими комахами з родини вусачів Gerambycidae та Златок Buprestidae (під корою присутні типові личинкові ходи, на стовбурі - вилітні отвори імаго).

Виявлено ураження листяних насаджень **стовбуровими гнилями,** до складу яких входять дерева: *акації, дуба, граба, липи, ясена, клену, береста, осики.* Значна частина дерев, що відносяться до IV категорії санітарного стану з ознаками загнивання кореневої системи, наявні значні розстріскування в комлевій частині стовбура, що формує собою великі поздовжні язви з бурою та іржисто-бурою гниллю.

В листяних насадженнях, до складу яких входить ясен звичайний Fraxinus excelsior, відмічається наступна лісопатологічна ситуація: дерева V-VI категорій санітарного стану мають ознаки заселення та відпрацювання ксилофагами з родини Короїдів (род Hylesinus) — великим ясеневим лубоїдом Hylesinus crenatus. Шкідник виявлений в зоні товстої кори стовбура – присутні типові личинкові ходи та невеликі канали як факт додаткового живлення імаго. На корі присутні вилітні отвори. В окоренковій частині стовбура виявлено наявність личинок в місцях зимівлі (свіжозаселені дерева).

В обстежених насадженнях, спостерігається наявність дерев (осики, дуба звичайного, берези повислої) із плодовими тілами на висоті від 3 до 7 м. Частина дерев перестійна та вражена **несправжнім трутовиком** (Phellinus robustus), Inonotus dryophilus (Bekr.) Murr. [Polyporus dryophilus Bekr] – **дубовий трутовик**. Хвороби викликають строкату гниль стовбура. Характер ураження – поодинокий.

В листяних насадженнях, до складу яких входить дуб звичайний, відмічається що дерева IV-VI категорій санітарного стану мають ознаки заселення та відпрацювання ксилофагами з родин Вусачів Gerambycidae та Златок Buprestidae (під корою присутні типові личинкові ходи, на стовбурі - вилітні отвори імаго). Гниття деревини починається з периферії, поширюється в серцевинну частину. Забарвлення гнилі іржаво-буре та червоно-буре. Утворення повздовжні або овальні та білі смуги з коричневими лініями. На стовбурах наявні розтріскування в різних напрямках з утворенням окремих виразок. Характер ураження – поодинокий.

Також відмічається, що наявна велика кількість дерев які не відноситься до жодної з категорій технічної придатності, тобто в насадженнях **накопичується неліквідна деревина**.

Насадження швидко втрачають свої лісогосподарські та захисні властивості. В насадженнях швидкими темпами проходить накопичення низькосортної деревини. Санітарний стан даних насаджень визнано незадовільним.

Висновки та пропозиції:

1.Лісопатологічне обстеження насаджень проведено по Шепетівському надлісництві на загальній площі – **18,2 гектарів**. Обстежені насадження створюють незадовільний санітарний стан, деревина втрачає свої технічні якості, проходить розповсюдження стовбурових шкідників.

2.Для поліпшення санітарного стану лісів, з метою оздоровлення насаджень у максимально стислі строки, за умови недопущення негативного впливу на навколишнє природне середовище, рекомендовано провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів, а саме: вибіркові санітарні рубки – на площі **18,2 гектарів**.

3.Заходи з поліпшення санітарного стану лісів провести в 2025 році дотримуючись максимально стислих термінів. При проведенні заходів з поліпшення санітарного стану лісів передбачити застосування методів та технологій, що передбачають запобіганню негативному впливу на стан навколишнього середовища.

4.Рубки провести згідно СПЛУ, термінів та норм передбачених цими правелами.

5.В осередках стовбурових шкідників, вітровалів та буреломів, заготовлену деревину вивозити в максимально стислі терміни, а за неможливості термінового вивезення корувати, лісосічні залишки утилізувати.

6.Осередки стовбурових шкідників та стовбурових гнилей, які зафіксовані під час лісопатологічного обстеження, підлягають моніторингу санітарного стану насаджень спеціалістами Шепетівського надлісництва, та у разі не зафіксованого осередку стовбурових шкідників на обліку підприємства, вони підлягають обов'язковій фіксації.

7.Лісовій охороні Шепетівського надлісництва, вести постійний нагляд за суміжними насадженнями. При виявленні появи осередків шкідників та хвороб лісу, в найкоротші термін проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів. Осередки шкідників та хвороб лісу, виявлені лісопатологічним обстеженням, поставити на облік, згідно лісопатологічного журналу.

8.При проведенні відводів, під вибіркові санітарні рубки, в частинах насаджень середнього та сильного ступеня інтенсивності ураження, враховувати факти зниження повноти нижче встановленого показника (у відповідності до діючих СПЛУ), та при фактичному встановленні даних фактів проектувати в місцях інтенсивної рубки проведення суцільних санітарних рубок.

9. В ході лісопатологічного обстеження спеціалістами лісозахисту червонокнижних рослин та тварин не виявлено.

10.Спеціалістам Шепетівського надлісництва, при виявлені червонокнижних рослин та тварин, діяти згідно чинного законодавства.

Акт складено в 3-ох примірниках:
1-й - філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
2-й - Шепетівському надлісництву;
3-й - Південно-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства.

Акт підписали:

Провідний інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку і прогнозу
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист" Сергій НОВАК

Провідний інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку і прогнозу
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист" Вікторія ОРЕШКО

Провідний інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку і прогнозу
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист" Тамара МАЦКОВА

Інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку і прогнозу
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист" Ярослав БІЛОТІЛ

Інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку і прогнозу
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист" Павло ВЕРЕМЕЙЧИК

Інженер лісового господарства
філії "Подільський лісовий офіс"
ДП "Ліси України" Іван КОРОЛЮК

Інженер охорони та захисту лісів
філії "Подільський лісовий офіс"
ДП "Ліси України" Андрій ШИШКІН

Лісничий Волочиського лісництва Андрій ДЯЧУК